

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

Prijedlog zakona broj _____

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O POREZU NA
DOHODAK S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2004.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o porezu na dohodak sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o porezu na dohodak («Narodne novine» broj 127/00) primjenjuje se od 1. siječnja 2001. godine. Ovim Zakonom uređeno je oporezivanje dohotka fizičkih osoba.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak («Narodne novine» broj 150/02) primjenjuje se od 1. siječnja 2003. godine. Ovim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak uvećan je osnovni osobni odbitak poreznim obveznicima sa 1.250,00 kuna na 1.500,00 kuna mjesečno, odnosno 20%, a osobni odbitak umirovljenika uvećan je sa 2.500,00 kuna na 2.550,00 kuna, odnosno 2%.

U «Narodnim novinama» broj 163/03 od 16. listopada 2003. godine objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak. Istim je propisano da je osnovica poreza na dohodak tuzemnog poreznog obveznika ukupni iznos dohotka (od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i od osiguranja), kojega porezni obveznik ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu, uvećan za iznos vraćenog doprinosa iz osnovice za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti u tekućem poreznom razdoblju, a koji je u prethodnom poreznom razdoblju obračunan i uplaćen iz iznosa koji prelazi iznos najviše godišnje osnovice prema članku 77. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja te umanjen za:

1. iznos plaća novozaposlenih,
2. iznos nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
3. iznos izdataka za školovanje i stručno usavršavanje,
4. iznos izdataka za istraživanje i razvoj i izdataka otpisa za dugotrajnu nematerijalnu imovinu,
5. preneseni gubitak, i
6. osobni odbitak.

Prema važećim odredbama Zakona o porezu na dohodak osobni odbitak umirovljenika priznaje se u visini ukupne mirovine ostvarene u poreznom razdoblju, najmanje 1.000,00 kuna, a najviše do 2.550,00 kuna mjesečno. Umirovljenici koji imaju prebivalište i borave na područjima posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima koja su utvrđena posebnim zakonima, osobni odbitak utvrđuje se u visini 3.750,00 kuna mjesečno za umirovljenike koji imaju prebivalište i borave na području prve skupine posebne državne skrbi, 3.000,00 kuna mjesečno za umirovljenike koji imaju prebivalište i borave na području druge skupine posebne državne skrbi, 2.250,00 kuna mjesečno, odnosno u visini mirovine, a najviše do 2.550,00 kuna mjesečno za umirovljenike koji imaju prebivalište i borave na području treće skupine posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima. Ako umirovljenik ima tjelesno oštećenje, odnosno invalidnost i/ili ima uzdržavane članove obitelji, neoporezivi iznos uvećava se za isti iznos kao i za druge obveznike poreza na dohodak. Osobni odbitak umirovljenici mogu po godišnjoj poreznoj prijavi uvećati i za izdatke po osnovi zdravstvenih usluga, stambenih potreba i danih darovanja te za izdatke po osnovi uplaćenih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje, dopuskog i privatnog zdravstvenog osiguranja.

Ovom izmjenom Zakona o porezu na dohodak predlaže se izmjena odredbe o osobnom odbitku umirovljenika.

Mirovinskim propisima bit će uređeno uključivanje dodatka od 100,00 kuna + 6% u mirovinu koji se, prema odredbama članka 11. stavak 7. točka 2. Pravilnika o porezu na dohodak («Narodne novine» broj 140/03, 188/03 i 198/03), sada ne oporezuje. Ako bi se dodatak od 100,00 kuna + 6% svote mirovine uključio u mirovinu, umirovljenici kojima bi tako ostvarena mirovina bila veća od sadašnjeg propisanog osobnog odbitka od 2.550,00 kuna plaćali bi porez i prirez na dohodak od mirovine na utvrđenu razliku.

Predložena odredba o povećanju osobnog odbitka umirovljenika na 3.000,00 kuna izmijenjena je zbog navedene predviđene promjene načina obračuna mirovine. Povećanjem osobnog odbitka s 2.550,00 kuna na 3.000,00 kuna mjesečno neutralizirat će se učinak oporezivanja uvećane mirovine za dodatak od 100,00 kuna + 6%, odnosno u konačnici povećat će se iznos neto mirovine što je i intencija predviđenih izmjena mirovinskih propisa, a što uz istodobnu izmjenu poreznih propisa ne bi bio slučaj.

Prema procjenama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u siječnju 2004. godine 190.000 umirovljenika imalo je mirovinu (s uključenim dodatkom od 100,00 + 6%) veću od 2.550,00 kuna, a porez na dohodak obračunat je na 144.000 mirovina i iznosio je prosječno 156,00 kuna po umirovljeniku, odnosno 22,5 milijuna kuna mjesečno. Uvećanjem mirovine za dodatak od 100,00 kuna + 6% i osobnog odbitka s 2.550,00 kuna na 3.000,00 kuna mjesečno porez i prirez na dohodak plaćalo bi oko 110.000 umirovljenika, dakle 34.000 manje nego do sada.

Porezni prihodi po osnovi uvećanja osobnog odbitka za umirovljenike s 2.550,00 kuna na 3.000,00 kuna za svaki mjesec poreznog razdoblja, prema prognozama Ministarstva financija - Porezne uprave, smanjili bi se za oko 60,0 milijuna kuna na godišnjoj razini ili mjesečno za 5,0 milijuna kuna. Budući da se predlaže primjena Zakona od 1. travnja 2004. smanjenje poreznih prihoda za 2004. godinu iznosilo bi oko 45,0 milijuna kuna

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna financijska sredstva.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predložena izmjena Zakona o porezu na dohodak po hitnom postupku nužna je zbog istovremene izmjene zakonskih propisa iz mirovinskog osiguranja, a koje se odnose na povećanje mirovinskih primanja za sadašnje neoporezive dodatke na mirovinu. U smislu članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora ovaj Zakon donosi se po hitnom postupku zbog donošenja Državnog proračuna za 2004. godine.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI
ZAKONA O POREZU NA DOHODAK**

Članak 1.

U članku 29. stavak 1. Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 127/00, 150/02 i 163/03) riječi «do 2.550,00 kuna» zamjenjuju se riječima «do 3.000,00 kuna».

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama», a primjenjuje se od 1. travnja 2004. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Člankom 1. propisano je da se tuzemnim poreznim obveznicima kod ostvarene mirovine na temelju prijašnjih uplata obveznih doprinosa u 1. i 2. stup mirovinskog osiguranja i na temelju prijašnjih uplata premija osiguranja za dokup dijela mirovine na teret poslodavca, priznaje osobni odbitak u visini ukupne mirovine ostvarene u poreznom razdoblju, a najviše do 3.000,00 kuna mjesečno.

Predložena odredba o povećanju osobnog odbitka umirovljenika na 3.000,00 kuna izmijenjena je zbog navedene promjene načina obračuna mirovine. Povećanjem osobnog odbitka sa 2.550,00 kuna na 3.000,00 kuna mjesečno neutralizirat će se učinak oporezivanja uvećane mirovine za dodatak od 100,00 kuna + 6%, odnosno u konačnici povećat će se iznos neto mirovine što je i intencija predviđenih izmjena mirovinskih propisa, a što uz istodobnu izmjenu poreznih propisa ne bi bio slučaj.

Članak 2.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu i njegova primjena.

**Odredba Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 127/00, 150/02 i 163/03)
koje se mijenja**

Članak 29.

- (1) Tuzemnim poreznim obveznicima se ukupan iznos ostvarenog dohotka prema članku 3. stavku 1. ovoga Zakona, umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini 1.500,00 kuna i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje porez. Tuzemnim poreznim obveznicima se kod ostvarene mirovine na temelju prijašnjih uplata obveznih doprinosa u 1. i 2. stup mirovinskog osiguranja i na temelju prijašnjih uplata premija osiguranja za dokup dijela mirovine na teret poslodavca, priznaje osobni odbitak u visini ukupne mirovine ostvarene u poreznom razdoblju, a najviše do 2.550,00 kuna mjesečno.
- (2) Tuzemni porezni obveznici mogu odbiti i osobni odbitak:
1. 0,4 osnovnoga osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji te bivšega bračnog druga za kojeg plaćaju alimentaciju,
 2. za uzdržavanu djecu: 0,42 osnovnoga osobnog odbitka za prvo dijete, 0,59 za drugo, 0,84 za treće, 1,17 za četvrto, 1,59 za peto, 2,09 za šesto, 2,67 za sedmo, 3,34 za osmo, 4,09 za deveto i 5,0 za deseto, a za svako daljnje dijete faktor osnovnoga osobnog odbitka povećava se za 1,0 u odnosu na faktor osobnog odbitka za prethodno dijete,
 3. 0,25 osnovnoga osobnog odbitka za poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svako dijete, ako su osobe s invaliditetom.
- (3) Uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djecom iz stavka 2. ovoga članka smatraju se fizičke osobe čiji dohodak i drugi primici koji se u smislu ovoga Zakona ne smatraju dohotkom, ne prelaze iznos petorostrukoga osnovnoga osobnog odbitka iz stavka 1. ovoga članka, na godišnjoj razini.
- (4) Osobni odbitak poreznog obveznika utvrđuje se kao zbroj osnovnoga osobnog odbitka prema stavku 1. i osobnog odbitka prema stavku 2. ovoga članka.
- (5) Djecom u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se djeca koju roditelji, staratelji, usvojitelji, počimi i pomajke uzdržavaju. Drugim uzdržanim članovima uže obitelji u smislu stavka 2. ovoga članka smatraju se roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovoga bračnog druga te preci i potomci u izravnoj liniji, a i bivši bračni drugovi za koje porezni obveznik plaća alimentaciju.
- (6) Porezni obveznik može koristiti osobne odbitke iz stavka 1. i 2. ovoga članka u razdoblju za koje postoji porezna obveza i u kojem se osoba uzdržava. Razdoblje se zaokružuje u korist poreznog obveznika na pune mjesece.
- (7) Tuzemnim poreznim obveznicima osobni odbitak uvećava se i za iznose plaćene za zdravstveno osiguranje ako porezni obveznik nije drukčije osiguran, do visine propisanoga obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje koji plaćaju poslodavac i posloprimac.

(8) Inozemni porezni obveznici mogu u poreznom razdoblju odbiti osobni odbitak u visini osnovnoga osobnog odbitka iz stavka 1. ovoga članka i plaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u tuzemstvu do visine zakonom propisanih doprinosa za posloprimca i poslodavca.

(9) Tuzemnim poreznim obveznicima se osobni odbitak iz stavka 4. ovoga članka može uvećati u poreznom razdoblju i za iznos stvarnih troškova zdravstvenih usluga i nabavu ortopedskih pomagala u Republici Hrvatskoj, a najviše do 12.000,00 kuna godišnje pod uvjetom da ti izdaci nisu podmireni iz osnovnog, dopunskog ili privatnog zdravstvenog osiguranja te ako nisu financirani iz dobivenih darovanja.

(10) Tuzemnim poreznim obveznicima se osobni odbitak iz stavka 4. ovoga članka uvećava i za ulaganja na ime kupnje ili gradnje stambenog prostora (stana ili kuće) za potrebe svojega trajnog stanovanja. Osobni odbitak se uvećava i za investicijska održavanja na postojećem stambenom prostoru poreznog obveznika ili njegovoga bračnog druga, radi poboljšanja uvjeta stanovanja. Porezni obveznik je za korištenje toga osobnog odbitka obavezan predložiti vjerodostojne isprave.

(11) Osobni odbitak iz stavka 10. ovoga članka iznosi u poreznom razdoblju do 12.000,00 kuna.

(12) Ako porezni obveznik kupnju i gradnju stambenog prostora, odnosno investicijska održavanja postojećega stambenog prostora financira sredstvima namjenskoga stambenog kredita, otplata kamata po tom kreditu se pod uvjetom iz stavka 11. ovoga članka, smatra osobnim odbitkom. U tom slučaju ne može koristiti osobni odbitak za te namjene na temelju stvarno nastalih izdataka prema stavku 10. ovoga članka.

(13) Osobni odbitak tuzemnoga poreznog obveznika iz stavka 4. ovoga članka može se uvećati i za iznos u visini 50% plaćene slobodno ugovorene najamnine za potrebe trajnog stanovanja u stambenom prostoru najmodavca, a najviše do 12.000,00 kuna godišnje. Pravo na taj osobni odbitak porezni obveznik može koristiti pod uvjetom da nema riješeno stambeno pitanje, a dokazuje ga vjerodostojnim ispravama (ugovorom, dokazima o plaćanju najamnine i drugim).

(14) Poreznim obveznicima se osobni odbitak uvećava i za darovanja dana u naravi i u novcu doznačenom na žiroračun, a u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do visine 2% primitaka za koje je u prethodnoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen konačni porez na dohodak. Iznimno, osobni odbitak se uvećava za darovanja dana iznad propisane visine, pod uvjetom da su dana prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi i financiranju posebnih programa i akcija, ali ne i za redovnu djelatnost primatelja darovanja.

(15) Osobni odbitak prema stavku 9. – 14. ovoga članka priznaje se nakon osobnog odbitka iz stavka 1. i 2. ovoga članka, a u konačnom obračunu poreza na dohodak, na temelju podnesene godišnje porezne prijave.